

Sygn. akt: III C 858/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2018 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w III Wydziale Cywilnym w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Szymon Stępień

Protokolant: Adrianna Szczodrowska

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2018 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Hurtowni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko W.- (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powódki Hurtowni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowę sprzedaży, zawartą przed notariuszem w S. L. Z. dnia 8 kwietnia 2015 roku (Rep. A 1875/2015), której przedmiotem były:

-.

- lokal mieszkalny położony w (...) /7, objęty księgą wieczystą (...) wraz przynależnymi udziałami w części nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą numer (...),
- lokal niemieszkalny numer (...) położony w (...), objęty księgą wieczystą (...),
- nieruchomość niezabudowana stanowiąca działkę gruntu nr (...), położona w S. 33k, objęta księgą wieczystą (...),
- udział wynoszący 1/3 części w nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...), położonej w S. 33d, objętej księgą wieczystą (...)

w celu ochrony przysługującej powódce w stosunku do M. R. (1) wierzytelności stwierdzonej wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 20 listopada 2015 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt XI GC 1049/15;

II. zasądza od pozwanego W.- (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powódki Hurtowni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 4.506 zł (cztery tysiące pięćset sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 858/18

UZASADNIENIE

wyroku z 14 sierpnia 2018 roku

wydanego w postępowaniu zwykłym

Pozwem z 3 kwietnia 2017 roku powódka Hurtownia (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zażądała uznania za bezskuteczną względem niej umowy sprzedaży z 8 kwietnia 2015 roku, w wyniku której dłużniczka M. R. (1) zbyła na rzecz pozwanego „W.-K. - (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w W.:

1. lokal mieszkalny położony w (...) /7, objęty księgą wieczystą (...) wraz z przynależnymi udziałami,
2. lokal niemieszkalny nr (...) położony w (...), objęty księgą wieczystą (...),
3. nieruchomość niezabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr (...), położoną w S. 33k, objęta księgą wieczystą (...),
4. udział w wysokości 1/3 części w nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...), położonej w S. 33d, objętej księgą wieczystą (...)

oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W uzasadnieniu podała, że przysługuje jej wobec M. R. (1) wierzytelność, która nie została zaspokojona w postępowaniu egzekucyjnym wobec braku majątku, z którego możliwa byłaby egzekucja należności. Przed umorzeniem postępowania egzekucyjnego z tej przyczyny dłużniczka zbyła na rzecz pozwanego, którego prezesem zarządu jest mąż dłużniczki, K. R..

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Przyznał, że doszło do zbycia nieruchomości na jego rzecz, lecz podniósł, że żądanie powódki nie może zostać uwzględnione wobec tego, że nieruchomości były objęte wspólnością majątkową małżeńską, jak również nie mogłyby stanowić podstawy skutecznej egzekucji ze względu na ustanowienie na nich hipotek.

W toku procesu strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódce Hurtowni (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przysługuje wierzytelność wobec M. R. (1) w wysokości 11.889,56 złotych oraz odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych dla różnych części tej kwoty począwszy od 4 stycznia 2015 roku.

Okoliczność bezsporna, a nadto:

- wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z 20 listopada 2015 roku, wydany w sprawie XI GC 1049/15, k. 10;
- umowa, k. 27;
- faktury VAT, k. 28-35;

Dnia 8 kwietnia 2015 roku M. R. (1) oraz K. R. zawarli z pozwanym „W.-K. - (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W., którego reprezentował ich syn, umowę sprzedaży stanowiących ich wspólność majątkową małżeńską:

1. lokal mieszkalny położony w (...) /7, objęty księgą wieczystą (...) wraz z przynależnymi udziałami w części nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą numer (...),
2. lokal niemieszkalny nr (...) położony w (...), objęty księgą wieczystą (...),
3. nieruchomość niezabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr (...), położoną w S. 33k, objęta księgą wieczystą (...),

4. udział w wysokości 1/3 części w nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...), położonej w S. 33d, objętej księgą wieczystą (...)

za łączną kwotę 520.000 złotych.

Okoliczność bezsporna, a nadto:

- umowa, k. 12-15;
- uchwała, k. 15v-16;

W chwili sprzedaży nieruchomości te, z wyjątkiem nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) były obciążone hipotekami.

Dowód:

- wydruki z ksiąg wieczystych, k. 93-99;

W wyniku sprzedaży powyższych nieruchomości dłużniczka M. R. (1) nie posiadała majątku pozwalającego na przeprowadzenie windykacji wierzytelności powódki.

Dowód:

- postanowienie Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie K. C. z 23 lutego 2017 roku, k. 11;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w całości uzasadnione.

Żądanie oparte było na dyspozycji wynikającej z art. 527 § 1 i 3 k.c., zgodnie z którym gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć (§1). Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (§2). Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (§3).

Mając na uwadze powyższe okoliczności powódka winna była wykazać, że przysługuje jej wierzytelność wobec pozwanej, która to wierzytelność nie może zostać w pełni zaspokojona na skutek wyzbycia się przez dłużnika składników majątku ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, jak również wiedzę pozwanego takiego pokrzywdzenia. Okoliczności te winny zostać wykazane w trybie opisanym w art. 6 k.c., chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 527 § 2 i 3 k.c.

W ocenie sądu powódka wykazała powyższe okoliczności w całości. Bezsporne było to, że powódce przysługuje wierzytelność wobec M. R. (1). Poza tym, że okoliczność ta nie była kwestionowana, wynikała z przedstawionych przez powódkę: umowy o współpracy handlowej z 3 września 2014 roku, faktur VAT oraz wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z 20 listopada 2015 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt XI GC 1049/15.

Poza sporem było także i to, że M. R. (1) zawarła z pozwaną umowę z 8 kwietnia 2015 roku, na mocy której zbyła na rzecz pozwanej:

1. lokal mieszkalny położony w (...) /7, objęty księgą wieczystą (...) wraz z przynależnymi udziałami w części nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą numer (...),
2. lokal niemieszkalny nr (...) położony w (...), objęty księgą wieczystą (...),
3. nieruchomość niezabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr (...), położoną w S. 33k, objęta księgą wieczystą (...),
4. udział w wysokości 1/3 części w nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...), położonej w S. 33d, objętej księgą wieczystą (...)

za łączną kwotę 520.000 złotych.

Pozwana nie przeczyła także, że w wyniku zawarcia tej umowy ostatecznie w majątku dłużniczki nie pozostawały składniki, które pozwalałyby na przeprowadzenie egzekucji. Okoliczność ta wynika także z przedstawionego przez powódkę postanowienia Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie K. C. z 23 lutego 2017 roku.

W ocenie sądu powódka wykazała również świadomość pozwanej co do pokrzywdzenia powódki w drodze sprzedaży nieruchomości wskazanych w pozwie. Zwrócić należy uwagę na to, że prezesem zarządu pozwanej jest mąż dłużniczki, K. R., zaś spółkę tę podczas zawierania umowy z 8 kwietnia 2015 roku reprezentował na podstawie pełnomocnictwa M. R. (2), czyli syn dłużniczki i K. R.. W takim stanie rzeczy na podstawie art. 527 § 3 k.c. domniemywać należy, że pozwany w chwili zawierania umowy miała świadomość pokrzywdzenia powódki.

W toku procesu pozwany podniósł, że do pokrzywdzenia powódki w istocie nie doszło, gdyż powódka nie miała możliwości zaspokojenia wierzytelności z majątku objętego wspólnością majątkową. W ocenie sądu argument ten był błędny. Poza sporem było wprawdzie to, że nieruchomości będące przedmiotem sprzedaży w umowie z 8 kwietnia 2015 roku były objęte wspólnością majątkową, jednak okoliczność ta nie miała wpływu na zakres uprawnień wierzycielki. Powołany przez pozwanego art. 787 k.p.c. stanowi, że tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Zwrócić jednak należy uwagę na to, że sam brak możliwości przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości objętej wspólnością majątkową małżeńską bez uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, nie pozbawia wierzyciela do podjęcia innych czynności, które ostatecznie doprowadzą do ustania wspólności majątkowej w trybie określonym w art. 52 § 1a k.r.i o. Dopuszczalność złożenia takiego wniosku stanowi wystarczającą podstawę do uwzględnienia skargi pauliańskiej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 12 maja 2011 roku, sygn. akt III CZP 15/11, OSNC 2012/1/1).

W toku procesu pozwany podniósł także, że nieruchomości stanowiące przedmiot umowy z 8 kwietnia 2015 roku są objęte hipotekami. W istocie z wydruków z elektronicznych ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości stanowiących przedmiot umowy z 8 kwietnia 2015 roku wynika, że z wyłączeniem nieruchomości objętej księgą (...), na nieruchomościach tych ustanowiono hipoteki. Przesłanka pokrzywdzenia wierzyciela nie zachodzi, gdy do zaspokojenia wierzyciela występującego ze skargą pauliańską nie doszłoby nawet wtedy, gdyby nieruchomość pozostała w majątku dłużnika, a to z uwagi na zakres jej obciążenia hipotekami o wartości przewyższającej wartość nieruchomości oraz przewidzianą w art. 1025 k.p.c. kolejność zaspokajania wierzycieli (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 lipca 2017 roku, sygn. akt IV CSK 598/16, Legalis nr 1675517). Niemniej jednak sam fakt obciążenia nieruchomości będącej przedmiotem darowizny hipoteką kaucyjną nie daje podstaw do uznania, że wierzyciel nie mógłby z tej nieruchomości uzyskać zaspokojenia swojej wierzytelności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 października 2017 roku, sygn. akt VI ACa 1021/16, Legalis nr 1775645). W takiej sytuacji o istnieniu pokrzywdzenia można mówić wtedy, gdy porównanie wartości sprzedanego prawa i wysokości niespłaconych wierzytelności przysługujących przeciwko dłużnikowi a zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości, prowadzi do

niemożności zaspokojenia się powoda, choćby w części (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 22 grudnia 2015 roku, sygn. akt I ACa 1419/14, 1408598). Istnienie innych długów (nawet zabezpieczonych hipotecznie) nie oznacza automatycznie braku możliwości zaspokojenia się wierzyciela dysponującego tytułem egzekucyjnym i gotowym wszcząć egzekucję. Inne długi mogą być bowiem niewymagalne, nie mówiąc o możliwości przyłączenia się przez innych wierzycieli do egzekucji, do czego potrzebny jest tytuł wykonawczy, czyli tytuł egzekucyjny np. wyrok sądu zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Jeśli więc dłużnik posiadający wiele długów wyzbywa się nieruchomości (co z reguły przemawia za pokrzywdzeniem wierzycieli), to w procesie pauliańskim nie wystarczy, aby dłużnik twierdzący, że wyzbycie się nieruchomości nie szkodzi wierzycielom powołał się na sam fakt wpisania hipotek na dzień dokonania czynności i na dzień orzekania, ale musi wykazać to swoje twierdzenie (art. 6 KC), przez wykazanie, że wierzytelności zabezpieczone hipotekami były w konkretnej dacie wymagalne, a wierzyciele mogli w niedługim czasie uzyskać tytuły wykonawcze i przyłączyć się do egzekucji powoda (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 22 grudnia 2015 roku, sygn. akt I ACa 1025/15).

W ocenie sądu pozwany nie wykazał, by wierzytelności zabezpieczone hipotekami wpisanymi w księgach wieczystych prowadzonych dla nieruchomości będących przedmiotem sprzedaży dnia 8 kwietnia 2015 roku były wymagalne zarówno wówczas, jak i w dniu zamknięcia rozprawy, jak również wysokości ewentualnych wymagalnych wierzytelności. W takim stanie rzeczy samo powołanie się na istnienie hipotek, nawet wpisanych w księgach wieczystych prowadzonych dla tych nieruchomości, nie mogło zniweczyć żądania powódki.

Mając na uwadze powyższe okoliczności sąd uwzględnił powództwo, o czym orzekł jak w pkt I sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., przyjmując że pozwany przegrał proces w całości. Na poniesione przez powoda koszty procesu składały się: opłata sądowa w wysokości 889 złotych, zastępstwo procesowe w wysokości 3.600 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych. W takim stanie rzeczy należało orzec jak w pkt II sentencji.